

НОВИЙ ЧАС

ІЛЮСТРОВАННИЙ ПОЛІТИЧНО-ГОСПОДАРСЬКИЙ ЧАСОПИСЧ. 28. (45) | **ЛЬВІВ** | ВИХОДИТЬ ДВА РАЗИ В ТИЖДЕНЬ. | **ЛУЦЬК** | Рік II.**ПЕРЕДПЛАТА в КРАЮ**
місячно 2.400.000.
В Америці річно 4 доларя.**АДРЕСИ:**„НОВИЙ ЧАС“ Львів, Руська 18.
„НОВИЙ ЧАС“ Луцьк.**ПЕРЕДПЛАТА ЗА КОРДОНОМ**
місячно рівновартість 15 кор. чог.
одно число 150 кч.

Повінь переслідувань.

Що буде з золотим? — Засуд в київській процесі.

Київський процес.

Дня 8. квітня скінчився процес, в якому оскаржувано багато інтелігентів, між іншими вчених та проф. за протисовітську діяльність. Вирок дуже строгий, бо засуджено на кару смерті: бувшого прок. Чебакова, доцента sztuk красних Яковлев, Венюградова, Яценевського. На 10 років важкої тюрми: бувшого міністра освіти, проф. академії наук Василенка, проф. унів. Смірнова і адвоката Салганського. Вісьмох оскаржених, в т.м 5 жінок, засуджено на тюрму від 1—5 років.

Бомби і бомби.

В Варшаві викрила поліція в одному склепі склад бомб. Так само в Кракові на стриху одної кам'яниці знайдено склад бомб і муніції. В тих справах веде поліція слідство.

В імені Річпосполитої Польської!
Суд окружний карний, яко Трибунал пресовий у Львові, рішив на внесок державної прокуратури, що зміст часописи „Новий Час“ число 24 з дня 30. марта 1924 в артикулі під заголовком: 1) „Підпис під ілюстрацією“ від зварював до кінця. 2) під заголовок сконфіскований до Дня б) від Брехер до кінця. 3) „Чи Поляки є державним типом“ від патріотизму до кінця. 4) „Молитва Білорусиня“ від друкована в Жечпос. до кінця. 5) Під „Шилом і палкою“ а) від ініціативи до Гасли, б) вчере до кінця артикулу — містить в собі

Поветанне проти совітів.

З Москви наспіли відомости, що в Туркестані вибухло велике протисовітське повстання. Повстанці мають числити більш 20.000 людей.

Королі їздять.

Румунський король і королева вибралися в подорож. Заїхали вони до Франції, де їх дуже витали. — Мали вони їхати й до Італії і Іспанії, але з Італією Румуни посварилися, а Іспанія приятелює з Італією і тому не хоче королівської візити.

Німці грозять.

Німецький міністер справедливости в передвиборчій мові заявив, що Німці справді розброїлися, але якщо вороги Німців будуть їх тиснути, то Німці впровадять назад загальну військову службу.

ество ад 1) 3) а) злочину з § 65 а) з. к. ад 2) 4) виступку з § 300 з. к. ад 3) 5) виступку з § 302 зак. карн. узнав доконану в дни 25. марта ц. р. конфіска-ту за оправдану і зарядив знищення цілого накладу і видав по думці § 493 з. к. заборону дальшого розширюван-ня того друкового письма. Невиконан-ня того наказу потягає за собою наслідки предвиджені в § 21 зак. друк. з 17. XII. 1862. Д. л. д. Ч. б. ех 1863. а іменно засудження за переступство на гривну до Мл. 4.000.000. Львів, 27. марта 1924.

(Підпис вечіткні).

На лижвах.



У різних спортах доходять люди до великої спритности і виконують не раз такі штуки, що дивують тих, що це бачуть з боку. На образку бачимо дві жінки, що в часі їзди на лижвах утворили спритним уложенням фігуру чотирикутника.

Всі франки вальоризаційні
1,800.000 Мл.

Забираймося до чищення нашої хати.

робитиме, будемо знати, що маємо до діла з людиною байдужною для майбутнього нації.

А ми що?

Боронимося і хоч боротьба нерівна, таки не уступаємо. І не уступимо, бо відступ — це рівність смерті.

Головний наступ іде тепер на українське шкільництво. Наших учителів переносять до Польщі, а на їх місце приходять учителі-Поляки, чужі нашим дітям, непривітні, ворожі. Дитина не почує в школі рідного слова, не навчиться там, як любити свій нарід, навчиться хіба, як любити чужий. Бо учитель-Поляк на те поставлений в школі, щоби спольщити недосвідчену ще дитину.

Колись таке бувало і з Поляками. Їх так само відучували Москалі і Прусаки, як любити свій нарід. Та нічого з того не вийшло. Хто читав в попереднім числі „Нового Часу” уривок з польської історії, той знає, як Поляки собі радили.

А що ми маємо робити? Писати не будемо, бо і так осталосьби голе місце. Але на одну дуже важну справу хочемо звернути увагу нашого громадянства.

До редакції приходять дуже часто листи, в яких селяни скаржуються, що священник взагалі не ходить до школи на релігію. Наприклад в одному містечку священник через чотири роки не ходить до школи і українські діти ходять на польську релігію! А чи таке діється лише в одному тільки містечку?

В селах, де учителем є Поляк, остав один одинокий священник, який на науці релігії може рівнозначити некорисний під національним оглядом вплив учителя Поляка на дітей.

Забираємо в тій справі голос тому, бо явища, що священники перестали інтересуватися школами є вже надто численні. А забираємо голос головню з огляду на добро нації. — Де є учителем Поляк — там священник мусить як найчастіше ходити до школи і впливати на дітей. Якщо цього не робить і не

Довінь переслідував культурно-освітних інституцій в Тернопільщині.

Польські політичні чинники постановили за всяку ціну нищити культурно-освітний рух серед українського населення — а в першій мірі Читальні Т-ва „Просвіта”. І так староство в Тернополі на протязі лютого і березня б. р. розв'язало 6 читалень: в Березовицях вел., в Острові, в Денисові, в Купчинцях, в Чистиліві, в Курниках шляхт. Причиною закриття були ревізії. в часі котрих знайдено в читальнях примірники тижневника „Земля і Воля” — примірники цензуровані львівською прокуратурою.

Читальню в Острові закрито розпорядком тернопільського староства з дати 1. II. 24, до ч. 4847, зміст якого звучить: *Dziś. Starostwo w Tarnopolu L. 4847. Tarnopol, dnia 1. lutego 1924. Do Zarządu Stow. „Czytelnia Proswity” w Ostrowie do rąk przewodniczącego Wiel. ks. Wasyia Hłuchowieckiego. Ponieważ Stow. „Czytelnia Proswity” w Ostrowie abonowała dotychczas dla członków stowarzyszenia czasopismo „Zemla i wola” o tendencjach jawnie bolszewickich, a przeto jest organizacją szerzącą przy pomocy wspomnianego czasopisma ideje komunistyczne, orzekam, że Stow. „Czytelnia Proswity” w Ostrowie przekracza swój zakres określony statutem i zarządzam po myśli § 28. ustawy z dnia 15. XI. 1867, Dz. u. p. Nr. 134, o stw. zawieszonych czynności stow. „Czytelnia Proswity” w Ostrowie wskutek tego, że odnośnie wymienionego stowarzyszenia zachodzą powody rozwiązania (§ 24 cyt. ustawy). — Przeprowadzenie bezwzględne zawieszenia czynności Stowarz. „Czytelnia Proswity” w Ostrowie poruczam p. Janowi Polańskiemu, sekr. powiatowemu. — Przeciw niniejszemu zarządzeniu wolno wnieść rekurs do województwa przez tutejsze starostwo w ciągu dni 14 licząc od dnia następnego po doręczeniu tego reskryptu, jednak rekurs niema wstrzymującej mocy zawieszenia czynności. Starosta Eckhard, m. p.*

Теж саме стало причиною за-

криття читальні „Просвіта” в Денисові (розпорядок староства з дати 3. II. 24, ч. 4855), читальні „Просвіта” в Чистиліві (розп. староства з дати 3. II. 24, до ч. 4848), читальні „Просвіта” в Купчинцях (розпорядок староства з 3. II. 24, до ч. 4855), читальні „Просвіта” в Курниках шляхт. (розп. староства з дати 13. III. 24, до ч. 1128) і читальні „Просвіта” в Березовицях вел. (розпор. староства з дати 1. II. 24, до ч. 4846). Що до Купчинців треба зазначити, що в часі ревізії не знайдено ні одного примірника „Землі і Волі”. Виділи закритих читалень внесли рекурси до воєводства, яке затвердило рішення староства. — Зміст децизії воєводства слідує:

Pilne. Starostwo w Tarnopolu L. 9/6 Tarnopol, dnia 11. II. 1924. Do Zarządu stowarzyszenia „Czytelnia Proswity” w Czystylowie do rąk przewodniczącego p. Semena Hrabara. Rezolucją z dnia 21. XI. 1923, L. 305/pr. wstrzymało starostwo działalność czytelnii „Proswity” w Czystylowie. Województwo reskryptem z dnia 7. II. 1924, L. 547/pr. orzekło zgodnie z wnioskiem Starostwa po myśli § 24 ustawy i 15. XI. 1867, Dz. u. p. Nr. 137 rozwiązanie tego Stowarzyszenia, ponieważ przeprowadzone dochodzenia wykazały, że stowarzyszenie to przez zakupywanie i wypożyczanie członkom książek i broszur, zawierających treść agitacyjno-komunistyczną o cechach przestępstw z ustawy karnej przekroczyło swój statutem oznaczony zakres działania i przedstawia się jako niebezpieczne dla państwa i porządku publicznego. Od tej decyzji wolno wnieść rekurs do Ministerstwa Spraw Wewn., który podać należy do Województwa w ciągu dni 14 licząc od dnia doręczenia. Rekurs nie ma mocy wstrzymującej. Starosta Eckhardt, m. p.

Вище наведені події говорять аж надто проречисто про теперішній режим і відносини в нашому краю під „демократичною владою”.

Еміграційні пашпорти.

Експозитура еміграційного уряду у Львові повідомляє, що прохання о еміграційні пашпорти за зниженою оплатою 25 золотих треба вносити безпосередньо або за посередництвом корабельних товариств до Головного Еміграційного Уряду в Варшаві ул. Королівська 23. До прохань на виїзд до Зєдінених Штатів, Канади, Куби і Мексику

треба долучити афідавіт, potwierджений через дотичний польський консулят, а при виїзді до країв полудневої Америки треба долучити квит на заплачну повну корабельну карту.

Для одержання пашпорту зі зниженою оплатою треба надто посвідчення про заняття і завід прохаючого.

Повінь золота!

Отцього добра є доволі в країні доларів — Америці. На днях оголосив американський резервний банк річне рахункове зіставлення, з якого видно, що державні засоби золота в Зєдінених Штатах зносять зараз 931 мільонів фунтів штерлінгів. Ця велика сума золота представляє собою $\frac{2}{3}$ частини всіх засобів золота на цілому світі.

Нічого дивного проте, що американський долар маючи таке забезпечення в золоті є одним з найбільш вартим грошем у світі.

В Польщі теж повінь але від паперових золотих всякого рода. Їх так багато, що важко в них розібратися, а з днем 1 мая цр. буде їх ще більше.

Листи з волинського села.

Чогож нам кажуть хвалити?

Горюю, Братіє безземельна... у кого надходить, а в мене вже передновок. А знаєте як то часом передновок каже обдирати стріху, щоб худібка з голоду не погинула... А сьогорічна зима не багато мабуть запасу оставила... Воно прав-

да — я то такого переднівку ніколи не боявся, бо то й худібка не реве, та й стріхи немає, щоб обдирати: — так тільки часом своєю стріху на голові пошарпаш; — а все таки — крутенько, тоненько живіт співає...

Поки робота, — а тепер нічого робити. Ото ходжу проміж людей та й підслухую, що, де й як. Так

і провідав, бо таки у волости заповідали, що в Луцьку та ще в квітню на 6 го дня має бути якийсь людський всц. Дехто навіть казав, що ніби то там даватимуть гроші. От, думаю, оказія!... Небезпременно піду; — вже й нетерплячка почала гризти...

Діждався й припленться до міста та ще й Луцька, та все, як було заповіджено. По довшій блуканині побачив двох дядьків. До речі — вони самі мене зачіпили: а де то має бути всц, та ще гроші мають давати?... Та ото й я шукаю — кажу — щож, ходім разом, скоріше допитаємось.

Пішли й розбалакались. Чую — люди не з наших, бо хоч і балакають ніби по нашому, але за багато с і ц в них виходить. Мазури. — І каже один: ей, то так тільки, мабуть, щоб більше народу прийшло... А другий питає на вухо: а не знаєте, де тут агент що до большеві записує? — Ов, думаю, тобі та в своїм сосі не солодко?... Але ото дійшли.

Заходимо у великий-великий будинок. А народу — чоловік було аж з тридцять. І всьо тут тобі як на собранню: і голова і заступники і секретарі й оратор. Ми трохи спізналися, але захопили якраз доброго оратора. Я не багато второпав з його мови, бо не по нашому балакав, але таки дещо розкумекав. А кричав, що аж лячно було. І ото кричить, що він десь воював, що сам зі заходу, що прийшов сюди за хлібом, кричав, щоб усі звязалися, щоби їх не поломали, а по-

МИХАЙЛО ВОЗНЯК.

Як пробудилося українське народне життя в Галичині за Австрії.

В Заліццях удержував великодушний парох із своїх фондів учителя, що мав на науці ледви чотирьох хлопців. В Озірній вів науку громадський писарь; за це мав 70 поль. зол. і ціле селянське господарство, але вчити не мав охоти, та й батьки не дбали за те, щоб діти чогось навчилися. В Золочеві й Бережанах не було й сліду з учителя. „Взагалі — писав староста — показується, що в широкім львівському окрузі (Рава, Камінка, Городок, Бібрка, Броди, Зборів, Заліцці, Золочів, Бережани й ин.) є ледви десяткох справжніх учителів, але й з них тільки два (в Підкамінню й Заліццях) учить дітей писати, читати, рахувати й початків латини; решта вчителів учить тільки по польськи читати й писати, і то ще на підставі свого власного досвіду, дуже лихо“.

Без доброго народнього шкільництва не можливий народній добробут. Піднести народне шкільництво було пекучою потребою австрійського уряду. Між Віднем

8)

і Львовом почалося живе листування в цій справі, цікавим тим, що тоді перший раз виринула справа української мови в народніх школах Галичини. Шкільною справою завідував Коранда. Від нього саме маємо характеристичні вістки. Він побачив, що більшу частину Галичини заселяють не Поляки, а инший народ, що його мову він означив як близьку до російської або ілірійської (південнославянської). Польської мови не уважав Коранда пригожою для шкільної науки, а при викладі історії поручав звернути особливо увагу на „деспотизм шляхти, її безмежну гордість і фанатичну свободолюбність“.

Хоч у 1776 р. зорганізовано першу окрему шкільну комісію для Галичини, справа з народнім шкільництвом не постуила наперед. Освіти українського селянина не бажали собі польські пани, бо народня освіта йшла в розріз з їх інтересами. Тому, де було можна, просто не допускали до відкриття народньої школи, а коли не були в силі жадним способом спинити заведення школи, тоді старалися, щоб бодай народня школа не була українською. В таких випадках знову ставала їм до помочи латинська консисторія й польська інтелігенція, що при помочи школи загортали україн-

тім, як не візьметься за наших панів з міста... Воже, як би так це по нашому, то його певне стягнули би зі сцени. Ото каже: „тих урядів в місті то й не перелічиш!... А зайде мужик до якого уряду, то як його трактують?... Українець (так таки сказав — Українець) — то кажуть зраїца, а Поляк — то бунтовник!... Але хто тут в урядах?... Хто не може жити між мудрими Поляками, то його висилають на Волинь, та ще дають 25 пр. додатку. В урядах на Волині працюють всього 4 години і то в межичасі ще петься чайок! А як би так мужик працював тільки годин, то вже добре стояв би!...“

Ото накричав, накричав і — пішов собі. Ще там щось мали балакати, якусь касу закладати, когось вибирати, але пани перемучились і оголосили маленький відпочинок. Тут і почалось: одні виходять, другі кричать — не розходитись, а я таки взяв та й пішов. Іду і ото міркую: пани чогось самі себе лають... Невже це таки неправда, що тут ніби все найдобірніше, найкраще, найшляхотніше?... А коли вже самі себе лають, то ніби чого нам кажуть себе хвалити?...

Безземельний.



Нема державного асекураційного Товариства.

В кожному селі ходять тепер всякі пройдисвіти і стягають примусову асекурацію з рамени ніби то якогось державного асекураційного товариства. А коли такому пройдисвітови сказати, що хтось заасекурований в „Дністрі“ то він заявляє що „Дністер“ то приватне товариство, а кожний мусить бути обезпечений в державнім, бо є такий закон.

Тому, щоби не ширилося баламуцтво, подаємо до відома що всі ті балачки всяких носіпаків — це очевидна брехня. І всім їм треба дати за кожд-й раз належну відправу, памятаючи, що:

1. Польської державної асекурації нема, а є тільки Польська

Дирекція взаїмних обезпечень (П.Д.В.О.) у Варшаві, яка після арт. 1 закону з 26. VI. 1921 Д. З. Р. П. ч. 64 поз. 395 і п. 5 обіжника львівського воєводства з 15. VI. 1923 ч.

Вільний оборот чужими валютами.

З днем 1-го квітня ц. р. можна в краю набувати і продавати заграничні валюти Заводовою однак їх продажю можуть займатися тільки ці особи і інституції, які мають до цього зі сторони польської влади окремі уповноваження.

Переказувати чужі валюти за кордон можна тільки за посеред

10304/W. ¹/₂ є тільки приватною самоуправною а ніякою державною інституцією.

2. За фінансові операції і страти П.Д.В.О. держава не відповідає (арт. 8 закона).

3. По мысли п. IX. рескрипту Міністерства Внутрішніх Справ з 24. XI 1923 Nr. S. Z. 7659 агенти сеї ПДВО не мають права стягати премії ані вести екзекуції та не можуть в тій цілі користати з помічі державної поліції.

4. Стягати склалки для ПДВО від підлягаючих примусови обезпечення і вести в тій цілі екзекуцію може тільки громадський уряд (арт. 35 закона).

Коротко: Від заасекурованих в якімсь із наших товариств ніхто не має права вимагати, щоби асекурувалися в якімсь державнім товаристві, бо такого нема. А навіть від тих що підлягають примусови обезпечення, то значить які перед тим взагалі не були обезпечені, має право стягати гроші тільки громадський уряд а не якийсь носіпак хочби й в асисті поліції.

ських дітей до латинського обряду й польської народности.

Майже без сліду перейшла для Українців Галичини реформа народнього шкільництва за Йосифа II. Він поклав найбільший натиск на народні школи. Щоб піднести розвиток рільництва, промислу й ремесла, щоби збільшити продукцію, доходи й число населення, Йосиф II дбав про те, щоби народні школи ширили знання між найширшими кругами населення. Споміж української інтелігенції кінця XVIII в. найбільше прислужився справі народньої освіти єпископ Петро Білянський, що часто поручав курендами постаратися в кожній парохії про вчителя, не раз пригадував справу закладання парохіяльних шкілок, наказував парохам виголошувати кожного року перед початком шкільного року проповідь про користь науки, виготовляти викази дітей, обовязаних ходити до школи, й таке инше. В порівнянню з цілком спольщеними наслідниками: гарячим прихильником усього, що польське, Миколою Скородинським, що навіть не вмів по українськи, й митрополитом Ангеловичем Петро Білянський це світило: доки жив, боронив по змозі прав українського народу та

Його мови, а в своїх посланнях уживав не тільки польської, а й тодішньої книжної української мови.

З браку потрібних підручників і відповідних кандидатів на вчителів справа народньої освіти довго не посувалася наперед. Серед такого лихоліття ціла освіта народніх мас починалася й кінчилася катехизаційними поученнями в церкві, наскільки до них були здатні або мали охоту тодішні парохі. Коли найшовся охочий до просвіти парох, а при нім дяк із сякою-такою освітою, він учив у дяківці з букваря або ще частіше з писаних табличок азбуки та трохи писати й рахувати. Ціла наука не переступала читання Псалтирі й Апостола. З міських шкіл, в котрих наука відбувалася в українській мові, відомі до кінця XVIII в. тільки дві: братська школа при церкві Успення у Львові й народня школа при василіянській гімназії в Дрогобичі, яку заснував ігумен три роки по прилученню Галичини до Австрії. Ця школа проістнувала до 1830 р. Брак українських шкіл по містах був тим болючіший, що в 1805 р. піддав уряд тривіальні школи під нагляд латинської консисторії.

(Далі буде.)

а до Данцігу тільки 250 золотих. Як хто схотів би інвестити за кордон більшу суму чужої валюти то треба мати на це дозвіл Польської Каси Пожичкової (до суми 5.000 золотих) згідно дотично Палати скарбової (понад суму 5.000 золотих).

Без ніяких обмежень дозволено вести всі рахунки, уділювати сво-

бідно пожиток в заграничних валютах.

Отцей найновіший розпорядок повинен спонукати наших людей, щоби вони складали свої ощадности не в марках а в доллярах та в цей спосіб забезпечували себе перед матеріальними втратами.



ПО ТОЙ БІК ГРЕБА!

Шевченківські роковини на селі.

З наказу центра большевиків впроваджено по всій Україні празники Шевченківських роковин під кличем комуністичної пропаганди та боротьби з „релігійним забобонам“.

Роковини святковано в першу неділю великого посту, щоби таким чином відтягнути релігійних від „покаянія“ душі.

В селі Шпитьках комуністичний парт. комітет улаштував з тої нагоди демонстрацію під спів „інтернаціоналу“ а попереду несено портрет... Леніна!

В Яготині секретар „Райпаркому“ мав виклад на тему „Шевченко й Ленін“, в якому бесідник

підніс велике значіння геніяльного поета революціонера, що боровся проти соціального поневолення та... релігії. І — очевидно — проведено порівняння великого поета з великим учителем пролетаріату Леніном...

Це пригадує нам, як в Ісаїв, Вознесенському повіті, на Шевченківському святі якийсь „тоже“ представник „Паркому“ вигукував по московськи: „Товариш Шевченко, сий рибак казав різати буржуазію і взивав до клясової боротьби та до боротьби з націоналізмом — а в першій мірі зі жовто-блакитною петлюрівщиною“!

Не сподівався цієї чести „това-

риш“ Шевченко. Але це було ще в 1921 році... То видко — відносно не дуже то змінилися під цим оглядом і тепер...

Означе не дивлячись на ті дрібні випадки, що так назвемо — надужитте популярности Шевченка для вузко партійних цілей — свято Шевченка на цілій Україні пройшло дуже торжественно і в ньому взяли участь школи, організації та ціле українське громадянство. — Під червоним покривалом — свято це носило наскрізь суто-український національний характер.

Ідолопоклонство.

В середніх віках всілякі князі, графи, герцоги та інші пани, що вважали себе опікунами, оборонцями та спасителями народу, приучували нарід до покори й сліпого послуху між інчим в той спосіб. При дорозі казав такий пан поставити тичку а на ту тичку застромити свою шапку. Панські посіпаки дуже вильнували, щоби кождий, що переходив попри ту тичку з панською шапкою, ігненько кланявся їй, а колиб хто забув чи не хотів того зробити, то його прискаржили до пана а то й арештували та били... Так робили пани.

Дня 16. березня ц. р. був виступ „Комункульту“ в київськй Медініституті. На цей виступ — пише „Більшовик“ — зібралася небувала кількість студентства. Як звичайно

Як любити

рідний край?

(Мільтіяд Атенесь).

Ми писали вже про героя Аристіда, який так любив свою рідну країну; він не зважав на те, що земляки віднеслися до нього як найгірше і засудили його невинно на вогнянне, але далі, вернувши з прогнання, віддав себе цілого для добра рідного краю, знаючи, що його заслуги скорше чи пізніше визнає і оцінить рідний нарід. І як знаємо, не завівся. З того для нас наука, щоби свідомий патріот не вражався браком признання або й невдячністю з боку свого народу але щоби мимо всього працював для того народу. Треба собі сказати: Народ то дитина і вдячності від дитини не жде мати, коли її кормить і виховує, так само нехай не думають про заплату і про якусь особисту користь правдиві патріоти: нехай працюють лише з любови до високої справи — добра свого краю.

А ось тут наведемо знову гарний примір пожертвування для вітчизни

з боку чоловіка, що волів кинути владу і розкоші, яке мав під владою ворога, ніж дивитися на горе своїх земляків. Тим чоловіком був Мільтіяд Атенесь, син Кімона. Він став 499 року князем півострова Херсонезу коло Малої Азії і то тим робом: Його дід, також Мільтіяд, горожанин знаний зі своєї чесноти в Атенах, сидів раз вечером на порозі свого дому. Коли це побачив кількох подорожних і пізнаючи по їх ноші, що вони чужинці і певне вже відбули далеку дорогу, схопився з порога, вклонився їм і попросив до своєї хати на нічліг. Подорожні увійшли усміхнені до хати і клякнувши на превелике здивування Мільтіяда перед ним сказали: „Витай нам князю наш!“ А коли він нічого не розумів, додали: „Ми Тракійці, ходили до пророчні в Дельфах, щоби сказала нам, кого маємо вибрати собі князем. Вонаж відповіла: Виберіть того, що перший запросить вас втомлених до себе в гості!“

Мільтіяд згодився і на другий день виправився з Тракійцями. Які віддали йому владу над своїм півостровом Херсонезом. Умираючи — віддав він владу свом вну-

кови того самого імені, Мільтіядови, синові Кімона.

Сталося тоді, що могучий король Персії Дарей завоював цілу Малу Азію, малоазійські острови і Херсонез. Бажаючи вдержати в вірності собі малоазійських Греків Дарей віддав владу в грецьких містах і островах тиранам грецького роду. І на Херсонез, який в більшости був заселений атенськими колоністами, лишив владу в руках Мільтіяда. Бажаючи позискати собі серця своїх намісників, Дарей обдарував їх богатствами і розкошми, так, що всі стали за те його вірними слугами. Не став ним тільки Мільтіяд, як про це зараз переконаємося.

Дарей захотів підбити край Скітів, що сиділи на великих просторах від Карпат до Дунаю і Чорного Моря, і виправився з великим військом в Скітію. Для переходу через Дунай він побудував на Дунаю величезний міст, по яким перейшла його армія. Сам заступився в край Скітів, а сторожами моста лишив грецьких намісників з їх військами. Скіти вправні в партизанській війні стали побивати Дарей і він почав відступати. Тоді висланники Скітів

всі в шапках на голові сидять, та ждуть. За якийсь час запропоновано вислухати демонстрацію промови Леніна на грамофоні. Слухають стоячи без шапок.

Подібні виступи проводить „Комункульт“ по всій Україні...

І мимотіть приходить на думку: чому то кланяться перед панською, буржуазною шапкою було погано і ознакою невільництва, — а вставати з місця і скидати шапку перед грамофонною пластинкою Леніна, це гарно. поступово й революційно?...

Тут не допоможуть нікі викрутаси большевицькі, бо одно й друге — це ніщо інше, як — ідолю поклонство.

ЗАМАЛО самому читати і передплачувати „Новий Час“.

ЗАМАЛО самому бути свідомим громадянином
КОНЕЧНО треба приєднувати „Новому Часови“ все нових і нових читачів та передплатників.

КОНЕЧНО треба постаратися щоб між нами не було ніодного, який — не читавби і непередплачував —

„НОВОГО ЧАСУ“.

прибули до Греків, що стерегли моста і сказали їм:

„Зірвіть міст, а тоді Дарей пропаде і всі малоазійські Греки освободяться від перського ярма!“

Але не згодилися на це місники, кажучи:

— Як не стане Дарей, тоді скінчиться і наше панованне, мусимо бути йому вірними.

А тоді Мільтіяд кинув їм у вічі такі слова:

— Встид вам і ганьба, коли своє панованне і особисті розкоші шніте вище, як свободу свого народу. Я може зі всіх вас найбагатший і мене Дарей дуже любить, але я готов відректися теплого панського кожуха і жертвувати своє добро за добро народу!

— Мимо його слів прочі на місники додержали вірності чужинцєви і встерегли моста, так, що Дарей перейшов назад до Азії. Розуміється, що Мільтіяд мусів утікати зі свого Херсонезу і схоронився до Атен. Тут його вибрали вождом і він небаром віддав своєму красиви великі прислуги

Весною 490 р. (2414 літ назад!) відслав Дарей на Грецію величезну армію з 200.000 піхоти і 10.000



У вівторок відбувалося засідання польського сойму, на порядку дня, якого був наглий внесок вшехполяків в справі переслідувань Поляків на Литві. В дискусії забрав голос і білоруський посол Тарашкевич, який говорив від імені Білорусинів і Українців. Заявив він, що відносини на Литві справді не такі, як повинні бути, але білоруський і український клуби могли би голосувати лише тоді, як внесок підпишли би люди, які у відношенню до національних меншостей у Польщі мають чисті руки. По висказанню тих слів польські послы счинили страшний вереск, кричали на Тарашкевича, що він провокатор ітд. На сходячого з трибуни п. Тарашкевича кинулися польські послы Табачинські і Домбровські і хотіли його побити. Другим послам вдалося його оборонити від зневаги і побиття. Маршалок сойму приглядався тому всьому спокійно і не потягнув послів за їх напад до ніякої відвічальности.

Всі польські газети а також і українські помістили відомість про те, що Польща хоче виповісти трактат о національних меншостях. А в Новім Часі п. прокуратор ту відомість сконфіскував. Чому — один Бог знає. Бо хіба маршалок пол. сенату, а то він про той трактат говорив — нічого нецензурного не сказав. Та у нас всьо можливе. Тож тепер зачнемо від Тромпчинського. Говорив він, що Польща повинна виповісти договір про національні меншости. Що воно таке? А от, Польща при своїх народинах підписала цирограф, що буде національні меншости, які мали щастє опинитися в межах Польщі, шанувати, школи їм давати, церкву їм зберігати, одним словом робити їм самі присмні річи. А щоби так було справді, то над тим має контролю Ліга Народів. — І хоч той цілий договір лише на папері і він придатний для нас, як ті криги, що сплили по Вислі тай тільки клопоту наробили, то Польща хоче той договір таки зовсім усунути. Бо якось не випадає, щоби хтось чу-

кінноти. Покоривши всі грецькі острови і міста, він прислав до Атен послів з домаганнем, щоби відразу без бою піддалися. Атенців обурило таке предложенне і вони повбивали перських висланців. Тоді Перси рушили на Атени. Атенці думали вже, що пропадуть, — але від чого був герой Мільтіяд? Він зібрав всего 9.000 Атенців і одержавши поміч 1.000 Плятейців, повів їх на чисте поле, кільканайцять кілометрів від Атен, під Маратон. 12. вересня зійшлася та горстка десятих тисяч героїв з двайцятикратною перевагою Персів, які жартували собі з очайдушних як звичайно, що закидають їх стрілами. Але та битва показала, що про побіду рішас не кількість але якість війська. З одного боку стали готові на все Атенці і Плятейці, знаючи, що або побідять або вмруть, — з другого боку стала орда Персів, які були свідомі того, що неправно напастують тих героїв на їх рідній землі. Віра в побіду і моральне право перемогла. Греки, уставившись на горах, а коли перські сили вийшли з кораблів, то герої кинулися на них з таким завзяттєм, що за кілька годин розбили їх на

голову і прогнали в море. Про хоробрість ведених Мільтіядом Греків свідчить це, що по битві нараховано 6.400 перських а лише 192 грецьких трупів. Греків похоронено у спільній могилі і поставлено їм пам'ятник з мармуру. Мільтіяда за ту побіду надгороджено дуже скромно. Коли на підсіню святині мальовано образ битви під Маратонем, то на знак почести для нього, вимальовано його портрет, як він промовляє до жовнірів.



жий мішався в почеські тай мнєй-шосцьові справи. Незадовго єнесуть такий внесок в соїмі і соїм очи-

видно ухвалить знести. Ліга Народів з Польщею воювати не буде і всьо буде гаразд.

Не можемо жити

без Бесарабії — таке говорять і большевики і Румуни. Як таке говорять дві сторони, а Бесарабії двох нема лише одна, то на хлопський розум повинна з того вийти війна. Та чи буде вона? На таке щось тепер не заноситься. Справді большевики кричать і грозять, а Румуни також кричать і портянями трясуть, але таке бувало вже не раз тай кінчилося криком.

Таке правдоподібно буде й тепер аж доти, доки самі Бесарабці не возьмуть бука в руки тай не виженуть від себе циганів. А большевики, як пишуть газети, пустили через Дністер троха „своїх“ Бесарабців з крісами тай скорострілами до Бесарабії

Вибори

до баварського соїму ще не скінчилися, а вже говорять, що будуть другі. Бо ніодна партія не одер-

жала більшости і неможна буде склеїти уряду. Побідила при виборах людова партія.

Мода на страйки

зачала ся знов. В Польщі страйкують гірники на Горішнім Шлеску,

а в Німеччині засграйкували залізничники.

В Італії

вже по виборах. Як ми писали, побідили Фашисти. Трудно їм то не прийшло, бо вони у власти, а ми хіба найліпше знаємо, як то вибори робляться. Одержали фашисти майже три чверти усіх голосів. Решту

дістали інші партії. Здобули кількадесят мандатів і соціялісти а навіть комуністи вибрали 15 послів. Це доказує, що проти фашистів таки є сильна опозиція.

Мек Доналд

сидить на своїм кріслі дуже не-внятно. Англійський парламент знов відкинув одно внесенне уряду. З приводу того уряд справді не уступив, але кожної хвилі може

піти в дубину, Бо рядити без більшости в Англії уряд не може. А ліберали, які попирають Мек Доналда час від часу ідуть таки проти нього.

Штука факіра.

(До ілюстрації.)

Є в Індії штукарі, яких там називають факірами. Виконують вони не раз такі не-правдоподібні штуки, що прямо очам не хочеться вірити. Такий факір потрапить якоюсь дивною силою уноситься в повітрі, переходить через стіну і таке інше.

Дуже цікаві річі про факірів читаємо в творі німецького письменника Еверса п. з. „Індія і я“.

Між інчими таке:

Чародій кидає динву в гору і каже по ній лізти хлопцеві. У місці, де кінчиться бушімто цілком вільно звисаюча динва, мезає теж і хлопець. Тоді чародій бере у зуби довгий ніж, робить розлючену міну, хватає за шнур і лізе теж у гору. Щезає в цьому самому місці, де щез хлопець і динва бовтається якийсь час вільно у повітрі. Нараз роздається у горі жалісний крик хлопця, перериваний лютим бурмотінням чародія, але не видно ще нічого. Врешті падає на землю закривавлена нога, потім рука а дальше розбита голова хлопця. Опісля падає друга нога, друга рука і врешті тулуб. Вдоволенні з себе бородастий чародій сходить по динві на землю. Перш усього сумлінно чистить закривавлений ніж, потім збирає поодинокі части тіла і кладе у кошик. Бере великий мовдір і товче усе, що є в коши на кашу, врешті втішений підсуває кіш публіці,

хтось його відчиняє і... весело стрибає з нього хлопець“.



На наших ілюстраціях бачимо одну з таких дивних штук факіра, який виступає на льондонській виставі.

Мас той штукар велику миску. Каже увійти у ню якому небудь чоловікови.



І дивною силою той чоловік виростає в тій мисці до надприродної величини. На образку бачимо, що він більше як два разів більший від факіра. Потім, розуміється, факір повертає чоловікови знова природну величину.

Шевченкове свято

9 березня 1924 р. у Здолбунові на Волині.

Коли ініціативний гурток разом з головою місцевої „Просвіти“ піднесли питання про урочисте відзначення дня народження апостола-пророка, борця за волю українського народу, — багато знаходилося серед української людности песимістів, що пророкували невдачу. То казали — дозволу не дадуть, то ніхто не піде ітд. Як здивувалися ці страхополохи, коли на передодні Свята побачили, що все місто Здолбунів уквічане оголошеннями про улаштування пам'яті Народнього Кобзаря! Скільки з них зверталось до мене і запитувало, оглядаючись на всі боки: „Як же то?! Оголошення по українськи! А польськи де? Це не викличе біду!.. Пограбують, не дозволять!“

Нарешті рано 9/III. По головній Коляйовій улиці — ідуть люди... По двох, трох, цілими громадками — і все в напрямку церкви, де свято мало початися урочистою жалібною Службою Божою, та ще (чи чуєте! Не бувале в Здолбунові!) як кажуть — українською мовою. Співатиме український хор!! Щось неможливе! Так говорили песимісти, так говорили Москалі — і сунули до церкви щоб упевнитись...

На Великдень — не було такої сили народу, яка прийшла помолитись за свого Пророка!

Перед Службою Божою п. К-ий (братчик Кирило — Методієвського братства) проголосив слово на тезу: „За те, що Ви не шанували і не послушали моїх пророків — а відведу Вас в неволю, знищу Ваші оселі, а в серця ваші посяю страх. І забудете сьміятись і радіти, аж поки не прийде Утішитель (пр. Ісаї)...“

Після того почалася Служба Божа. Слово, жалібні співи, рідна мова — так зворушили присутніх, що чулись ридання. Як озми — опустилися всі на коліна і схилили голови — коли заспівали ледви чути: вічна пам'ять!.. Як зачарована виходила людинність! Навіть страшки підняли голови і здавались сильними, вільними.

А вечером — такаж сила Народу поспула на концерт. Уже оставалося не багато не проданих квитків а народ все сунув і сунув..

Концерт почався „Заповітом“, після якого виступив з великим рефератом по вол до Союзу п. Козицький. Велике вражіння на присутніх зробила і промова — і заклик посла — пам'ятати святі заповіді нашого пророка — любити свій край, свій вард, свою мову і прагнути до волі!

Сердечно витала публіка виступи місцевого українського аматорського хору, що виконав гарно „Сонце заходить“ „Заповіт“, „Сон“ „Уже літ 200“, молодих декляматорів і даровитого бандуриста Д. Щербину, який відспівав у супроводі бандури „На смерть Шевченка“ „Бють по воти“ і інші думи, присвячені Шевченкови.

Гарне вражіння викликала мистецька декорація салі і сцени — зроблена п. Моволом. Особливо — гарно виглядала могила Т. Г. Шевченка з краєвидом на Дніпро.. Скрізь — національні кольори, прапори, герб Соборної України, рушники!.. „Як на Україні“ — казала місцева заховлена молодь..

Не погано вийшли і „Живі образи“ — в супроводі мельодеклямації. Прочани на югилі Шевченка і „Молитва невільника“.

Концерт закінчився гимном „Ще не вмерла Україна“, якому відповідало одностайне і могуте „Слава, Слава!“

Але.. як і завжди! Не обійшлося без провокації з боку „Patriotów polskich“..

Ще перед концертом — в коридор, що відділяє концертну салю від ресторану, що міститься в цьому самому будинку — ввалилося трьох польських жовкірів — Józef Mizek, sierżant 45 p. 2 komr., Kazimierz Malinowski, podchorąży 45 p. 3 komr., і Władysław Dzioba, kapral 45 p. 3 komr. (місцеві осадники, що добре нагосподарили з „obiazowanym“ на рахунок української людинності — добром та для вправлення господарства мусли вступити на надреченцеву службу у Рішному).. Звернулись до українського громадянина п. Івашка та запитали його — co to za chłor-skie [święto [dłwina]? — Безперечно — п. Івашко не захотів балакати з нахабниками, тив більше, що вони були підпиті. Тоді

накинулись на Івашка і почали його бити..

На галас — вискочили властители ресторації п. Берніцкі і Книпка (Поляк і Москаль) та хотіли заспокоїти членів культурної нації, але тут сталося інче: „своіх своїх не познаша“! „А кабане і ты co tych chłorów wależysz“!.. та й почали бити п. Берніцкого і Книпка. Били чим не вобало і капали з буфета тарілжи, миски, вляшки та кидали в голову п. Книпка. П. Берніцкого били кулаками і револьвером, аж поки оба не стратили притомности..

Поступованне злочинців так раздратувало українську людинність, що прийшла на концерт, що хотіла кинутись на бандитів та разоружити їх і викинути за двері, але керівники концерту приклали всіх зусиль аби заспокоїти Українців і здержати молодь, бо шило з миска несподівано вийкіло на верх і для них було цілком зрозуміло, що — цей бандитський напад — не випадок — а організована провокація, устроїна аби викликати українську молодь на авантуру.

Це підтверджувалося ось чим.. Коли зминлася битка, кинулись шукати поліції. Але по всьому Здолбунові не можна було авайти жадного поліційнта, не дивлючись на те, що Рівенське староство, очевидно,

дуже турбувалося за спокій в цей день у Здолбунові, бо надіслано цілий відділ поліційнта на підмоду Здолбунівському постерункови.

Колиж почали бити Поляків — як із під землі виріс цілий отряд з „przodowal-kiet“ на чолі та з наїжени а багнетами. Цей отряд лише вступив до входу концертної салі. Зараз розпорядився — закрити двері і нікогь не випускати.. Чи не ясно?! Але помилялись сторожі порядку!! На великий сором провокаторам і тим хто був з ними за одно та і всеї польській людинности. Прийшлося вжити багнетів..

проти бандитів в уніформі підстаршини 45 польського полку!!

Забрали буянів кажуть, що їх відвезли до Рівного та і випустили „z ranem Bogiem“ а може ще і нагородили??

Як би то не було — провокація не адалася — і концерт пройшов досить гарно при великому піднесенню великої скількості присутніх, серед яких, між інчими були: сенатор Карпинський, послы Чучман і Козицький.

Цікаво, як наші послы будуть реагувати на такий бандитський напад.

Мих. Українців.

Богдан Хмельницький.

Вистава краси.

24 найкращих дівчат..

Сьогорічна державна англійська вистава матиме між іншими дуже цікавими речами також „Палату краси“. А іменно 24 найкращих дівчат Англії представлятимуть ряд найкращих жінок світа, про які знає історія.

Дуже довго шукали за красунями у світі театральних та фільмових артисток, живих манекінів та малярських модельок, поки остаточно зроблено вибір. А треба було оглянути понад 400 осіб, то значить таких вже, що мали багато даних, щоб бути вибраними. Крім краси тут brano також під увагу всякі характеристичні черти та ціли що дозволяють вірно зобразити відповідну історичну постать. Мають бути представлені між іншими: Гелена, грецька королева, Клеопатра, єгипетська королева, Шехерезада, Марія Стюарт, Беатріче, любка італійського поета Данта і багато

других, а на останку „панна 1924“. Ця остання, розуміється, мусить бути першою рядна красуня.

На виставі буде устроєний водограй, а довкруги нього будуть розміщені красуні в історичних строях. Кожда з них буде занята ручною робіткою, такою, якою займалися жінки в тих часах, з яких походить дана історична постать.

Водограй і місце докола нього буде прикрите голубим склепінням.

Можна припускати, що „Палата краси“ матиме найбільше відвідувачів із усіх частин вистави. Бо що як що цікавить кожного, а жіноча краса притягає такі усіх без виїмку. Підуть дивитися ласими очима мушкетери, але відуть теж з проблисками заздрости в очах ті всі, що їм не судилося попасти в число 24-ох.

ГОСПОДАРСТВО.

Порадник для наших господинь.

Як солити солонину і маринувати мясо.

По забиттю і стараннім очищенню свині, розтяти черево, виняти внутренности і сало, а потім переполокати холодною водою — відрізати голову — свиню розрізати на дві половини віднявши хребет з хвостом. Солонину солиться осібно, а не разом з прочою свининою. Не брати до того ані салітри, ані коріння, лише звичайну кухонну мілку, білу сіль (варенуху). Соли треба 5 дека на кожде кільо солонини. Солонину накручується в паси на 3 до 5 пальців ширини аж до самої шкіри і сильно в кождім нарізі натирається солею. Потім кладеться в діжку в цей спосіб, що перший полоть шкірою на спід, на него кладеться другий полоть солониною до солонини, слідуєчий полоть знов шкірою до шкіри. Всю так зложену солонину притискається дошкою і камінням і держиться в соли три тижні, а в тім часі полті перекладається два рази на тиждень. По трох тижнях полті виймається і просушується на вітрі або в теплім місці через два дні, щоб просхла.

Щоб полті при обсушуванні або вудженню не покорчилися припинається полті від сторони шкіри заструганими кілками. Дуже радимо нашим господиням вийняту зі соли солонину ще завудити, бо тоді і рік постоїть, не стратить смаку і не згірне. При вудженню солонина має висіти в добрім димі 2—3 дні, а як дим слабший то 4 дні. Як дим загорячий, то солонина стоїть і пропаде зовсім!

Деякі люди дуже люблять паприковану солонину. Приладжується її ось так: кусень свіжої солонини кидається в горячу посолену воду, в котру дається одну цибулю, один зубець часнику, і петрушку, і моркву. Солонину вариться аж змякне, виймається і ще горячу обсипується паприкою — порошком.

На паприковану солонину можна вкивати і вудженої — але все треба її зварили. Води в котрій варилася солонина не виливати, лише на ній вариться дуже смачну зупу.

Сала не радимо переховувати — як то люблять старі хозяйки — посоленого і звиненого в кружки та зашитого в болону, бо гіркне і квасніє. Натомість треба його покряти в кістки, ставити на смалець, смалець зілляти в чисто вимиті фляшки і добре їх закоркувати. В холоднім місці постоїть і рік і не втратить на свіжості та смаку.

Скварки держиться окремо.

Мяса з забитої свині нараз годі зїсти. Звичайно стає його в пересічного господаря на кілька місяців. Щож робити щоб воно не псувалось і не стратило на смаку? Треба консервувати в слідуєчий спосіб:

Вибране на вудженне мясо, шинки і ребра кладеться в чисто обмитий цебречок. На 25 кг. шинки і мяса береться 1 кг. соли, до того три до чотири дека салітри, ложка цукру і 4—5 зубців часнику, пару зерен перцю, горстку сушених зернят ялівцю і деко колендри, все разом стовчи, вимішати і половиною тої мішанини добре мясо з усіх боків понатирати. Шинки наколоються шпичастим ножом, а коло кости шинки пробивається держаком колотушки діру і силється в ту діру дві ложки тої мішанини. Натерте в той спосіб мясо має постоїти 24 години.

Другу половину тої мішанини розпустити в 12—14 літрах перевареної, а опісля остудженої води і сею ропою аж на другий день (то є по 24 годинах) заливається лежаче вже в шафлику мясо.

Залите ропою мясо прикрите в шафлику щільно кружком, держати в холоднім місці, а що дня обертати в тій ропі, так, що лежаче на споді кладеться на верх, а то зверху на спід, а все держати

мясо в шафлику так, щоб все мясо було закрито ропою.

Полядвину і ребра держаться в тій ропі 5—6 днів, а шинки держаться 14 днів. Вийняте з ропи винається в комині до вудження. Уважати дуже на то, щоб не повісити за низько і дим не був загорячий, бо шинка і мясо висохне на триніє. В димі держаться 3—4 дні. Добре є підкурювати зеленим ялівцем або чатинисем (шпильками зі сосни, смереки і т. п.), бо від того мясо набирає гарної краски і запаху.

Щоб завуджене мясо не псувалось і не розвелся в нім хробаки, то борони Боже закопувати в землю, або тримати в попелі, як не по деяких селах роблять, але треба взяти чисто виправий і не діривий мішок, замочити щільно в розпушенім як до білення вапні і як з него стече вода, кладеться в мішок вуджене мясо, мішок щільно завязується і винається його в сухім, але холоднім і провітнім місці. Добре завуджене і так переховане мясо можна переховати аж до жнив і довше. Як мясо стане плісняти, то дати на день-два до диму. В той спосіб приладжене мясо можна їсти сире, але ліпше є зварило. Вариться ось так: Полоцється з диму і мисться, кладеться в горячу воду і вариться аж доки не буде м'яке і відставати від кости. Тоді є вже готове.

Їсться на зимно з хрином або муштардою, а на горячо з хрином, вареною кислою капустою або фасолею з оцтом. Води, в котрій варилось мясо не виливається, лише на ній вариться капуста або борщ.

В РІДНІЙ ШКОЛІ НАША ВУДУЧНІСТЬ



Під прапором „Рідної Школи“ — мусить згуртуватися весь український народ!

Негаймо вписатися в члені У.П.Т. — і пішли більшу жертву на „Рідну Школу“ до „Українського Педагогічного Товар.“ у Львові, Ринок 10.

Свій до Свого!

В дні 18. марта 1924. о годині 12-ій в полудні моя жінка була слухана яко свідок в цивільнім Суді окружнім. Підчас переслуду дістала страшний атак болів зуба. Через це судія перервав її переслуд і поручив удатися до лікаря. Тому що я вже два роки без посади (сидів рік в тюрмі) немає в хаті грошей, то жінка взяла свою сорочку пішла на краківську площу продала за 6,000.000 мп. і з тим удалася до Др. Івана Бережницького у Львові. Підвале, ч. 7. вирвати болячий зуб.

Др. Бережницький зараз зажадав з гори 10,000.000 мп. і загроїв що інакше невирве зуба бо така такса. Колиж-бо жінка з сльозами в очах понала благодати що з причини болю зуба і ослаблення не

в силі кроку зробити і що так убога, що в дома немає ані марки готівки то Др. Бережницький сказав „мене то нічого не обходить“. Зрештою в остаточнім разі може виврати зуб за 7 мільйонів, але аж по 3 години поплудни. Зазначити мушу, що моя жінка тримаючися засади

„Свій до Свого“! дала що найменше до 40 пацієнтів Др. Бережницькому однак не жадала за це винагородження.

Так поступають з нашими людьми всякі ніби щиро віддані для народу патріоти.

П. В.

— 0 —

Що буде з золотим?

Міністр Грабскі є зараз диктатором Польщі. Маючи необмежені увовноваження від Союму, він переводить уздоровлювання польського скарбу та довів до цього, що польська марка дещо устійнилася.

Це має бути перший ступінь його уздоровлюючої акції і перша битва, після якої витають його як побідника услужні польські часописи.

Не так то однак витають його ті, на плечах і коштом яких доклав він свого чуда.

Через накладання безмірно високих податків, які переходять іноді 2 або 3-кратно можливість їх оплачування зі сторони податників — Грабскі спричинив, що так торгівля і промисл, як ремесло і хліборобство переживає зараз поважну кризу. Ми є свідками, як в наслідок цієї кризи опинилося багато людей без ніякої праці і заробітку, як наше хліборобство виснажене до крайності податками.

Уздоровлююча, в ніяких средствах не перебираюча акція п. Грабського, не може ніяк на дальшу мету пособляти устійненню господарських відносин, бо вона нищить матеріальні засоби всіх громадян, їх платничу податкову силу та зводить їх до пролстарів, з яких не витисне згодом нічого і двох Грабських.

Вийде з того таке, що Грабскі вигравши хвилеву малу битву, може програти соромно головну битву.

Але де там Грабському звертати на це увагу. Маючи устійнену польську марку п. Грабскі, з обави, щоби вона не полетіла в долину, хоче чим скорше ці польські марки постягати, а на місце їх пустити в обіг вже з днем 1 мая ц. р. золоті.

Дждемося отже нової виміни. По якому курсі буде його виміна, на разі не знати, мабуть за 1,800.000 мп. платитимуть 1 золотого.

Як би там воно не було треба нам всім, а з окрема селянам подбати про те, щоби ще перед цією виміною задержати як найменше марок та щоби цим способом мати як найменше і золотих.

Бо з цим золотим щось також не в порядку.

Говорять, що він буде мати велике покриття в золоті і в долях, але люди не дуже вірять.

Ми бачимо, що той золотий, якого ми маємо від 1 січня ц. р., а який має бути батьком цього нового золотого, що побачить денне світло дня 1 мая ц. р., теж іде послідовно шляхом польської марки.

Бібліотека Івана Грізного.

На початку XIX століття знайшов професор Добелов в архівах якийсь рукопис — спис яких коло вісімсот дуже цінних творів, які учени стали уважати за бібліотеку Івана Грізного, московського царя. З того часу вчені стали шукати за тою бібліотекою. Вони думають, що вона

має бути схована десь в якійсь підземній криниці в московському замку Кремлі. Одному з них вдалося навіть в роках 1914 та 1915, відкрити в Кремлі підземні пивниці та коритари, але бібліотеки покищо не знайдено.



Підгайці. Дня 23. марта с. р. відбулися загальні збори Читальні „Просвіти“ в Підгайцях. Збори отворив голова чит. д-р О. Маркевич, який коротко представив діяльність Читальні за минулий рік. Читальня числить до тепер 280 членів і вкода себе згуртувала всю міщанську молодь. Сходина читальняників відбулася кожної неділі і свята, та на жаль бракувало на них старших міщан як також місцевих інтелігентів. Тому поза сходинами, читанням часописів, та улаженнем кількох вистав та забав не проявила читальня ніякої ширшої діяльності, якраз зза браку піддержки з сторони місцевої інтелігенції, яка повинна була використовувати досить чисельну присутність членів на сходинах виступаючи з відповідними відчитаннями. Головою Читальні вибрано на цей рік знова д-ра О. Маркевича, який сам як син старої міщанської родини своєю участю в життю Читальні гуртував в ній міщанську молодь. Задачу нового відділу буде падати ширшого розгону дотеперішній просвітній діяльності Читальні, як заразом притягнути до неї не лиш молодь але і старше міщанство. Піднести належить похвали гідну ухвалу загальних зборів силою якої кожний член Читальні платить місячно по 5 сантимів на фонд Рідної Школи, та тим самим стає членом Укр. Пед. Тов. Булоб пожаданням, щоби за приміром Читальні „Просвіти“ в Підгайцях пішли всі Читальні в краю, а кожний член „Просвіти“ став членом У. П. Т.

Читальняник.

По Волині.

С. Воляники, луцького пов. (До чого це доведе). Такі випадки, як в нас,

то тільки в нас можуть бути. Біля села є „жондовий“ ліс, але земля під лісом то таки селянська. І ото селяни довго старалися перед владою, щоби уряд продав їм ліс. Справа тягнеться ще з 1920 р. Не помогли прохання ні делегації, а за ліс було клопоту чимало. Бо то кожному треба дерева і поруби в лісі трапляються часто. За це й гріли селян. Нарешті селянам не стало терпцю. Пішли цілєю громадою рубати ліс. Зіхалась комісія і 50 поліційних і почали стягати з цілого села все дерево, чи воно набуте правно чи неправно. Не обійшлося і без того, щоби хтось і від панської ласкавої руки не потерпів. Начнеться тепер тягання селян, протоколи, скарги, а головню, що буде чимало шкоди. Колиж то вже нарешті впорядкують наші земельні справи? Бо хіба тут тільки селяни винні? Винні ті, що не хочуть зі селянами рахуватися. *Сусід.*

Ширіть „Новий Час“



Календар — Квітень.

14. Понеділок (1) Марії Єгип. Правосл. Марії Єгип. — Схід 4:36. Захід 6:12.
15. Второк (2) Тита. Правосл. Тита. — Схід 4:34. Захід 6:13.
16. Середа (3) Микити, Теодора. Правосл. Микити, Теодора. — Схід 4:32. Захід 6:15.
17. Четвер (4) Пр. Йосифа. Правосл. Пр. Йосифа. — Схід 4:30. Захід 6:16.

Народні приповідки.

Золото і в болоті світиться.
Не жаль з доброго коня і власти.

ВОЛИНЯКИ! Особисто в справах „Нового Часу“ звертайтеся на адресу: Луцьк, вул. Болеслава Хороброго (давніше Рівенська) ч. 36. „Новий Час“.

А ми робім своє. „Життя Волиня“ доносить: 31. марта ц. р. в Любліні з'єдналися два наші опікуни „Тво зем вєходних“ і „Тво опєкє над крєсами“. Що-ж, Хай собі єднаються, нас це ні болить ні свербить, а ми з'ятуємо своє: досить байок про єднання та спілку! — Звичайно — лекше буде опікунам нами опікуватися.

Не знають причини (П). Колись в селі Тростенєш, Луцького повіту, була сільсько-господарська школа. Була вигода для селян, а учнів не бракувало. Але прийшли Поляки і школу замкнули. Деж таки — в такій школі та вчать по українськи. І довго вітер свистав по порожнім будинку. Але ото недавно знов відчинили цю школу. Наслали туди учителів, дали паньствоваий патент, надарили паньствоваю мовою і — шукають кандидатів на учнів. І дивуються пани, чому нехле учнів, чому школа не працює. А воно проста річ: заберіть собі пани, ваші благодаті і поверніть школі її власне, — дайте їй рідну мову й учителів своїх гудий, а тоді кандидатів на учнів вистарчить ще й на другу школу.

Всіх наших читачів повідомляємо, що їх дописи будуть поміщені. Але рівночасно просимо не денервуватися, що не йде допись якраз в найближчому числі. Бо дописів маємо дуже багато і підуть вони в такому порядку, в якому надійшли з пошти. Всіх наших читачів просимо не забувати про нас і писати всьо цікаве, сумне і веселе.

З цим числом розсилаємо чеки „Рідної Школи“ УПТ. В теперішній критичний момент, який переживає наше приватне шкільництво, є обов'язком кожного громадянина не лишень самому постійно давати відповідні датки на Рідну Школу, але й подбати, щоби це робили всі його знайомі. Звертаємо увагу, що з огляду на високі кошти чекової маніпуляції не виплачується посылати чеком менше як 2 мільони мп. Чеки на жадання висилає даром і оплатно Секція „Рідна Школа“ УПТ., Львів, Ринок 10.

Кошти процесу Гітлера. Часопис подають, що кошти процесу Гітлера вносять 102.000 золотих марок. Як належитости свідкам і знатокам виплачено 18.400 золотих марок.

Папа поза мурами Ватикану. Від хвилі анексії церковної держави через Італію папа не виходив ніколи з Ватикану, через те й папів називали в'язнями Ватикану. Та тепер між Ватиканом а італійським урядом прийшло до порозуміння папа зможе являтися в Римі. От в цю середу папа має перший раз вийти з Ватикану, щоб взяти участь в посвяченню дому „Товариства лицарів Колюмба“, що знаходиться в віддалі пів милі від Ватикану. Папі товариштитиме 12 кардиналів.

Хто ще не знає, що наймодніший фасон і найсолідніші роботи виконує майстерня Українських Інвалідів при вул. Св. Зофії ч. 25, під проводом відомого майстра Усусуса Дуфанця — хай переконається віддаючи там роботу, а певно буде задоволений.

о. Теодорови Сахно парохови Лагодова.

Ваше оголошення, що вступаєте на судову дорогу за статтю „Не можна мовчати“ читали і прийняли до відома.

Редакція „Нового Часу“.

Чи Ви вже вислали передплату??

ОЦІНКИ КНИЖОК.

Франціска Геджсен Бернет: МАЛИЙ ЛЬОРД. Повість для молодіжи. Переклала Варвара Літинська. Накладом Михайла Таранька. Львів 1923.

Є повісти, що прочитаєш їх і забудеш скоро, але деякі повісти вбиваються в пам'ять на довгий час і ми нераз їх згадуємо ба навіть радо возьмем книжку і прочитаємо її другий раз. Оттаке завважав я у дітей, що читали повість „Малий льорд“. Діти застанаовлялися в різних випадках свого щоденного життя і питали одно другого: „а що в такім разі зробив би Седрик?“ Розважали все докладно і вкінці робили так, як би то зробив Седрик. Прочитували по кілька разів поодинокі місяці і одушевлялися дуже цєю повістю.

І не диво. Невинні серця нзних дітей шукають правди і добра, які так рідко можуть побачити серед теперішних повосинних подій. Вони бачать тільки кривди і зло, які заподавають нашому народови його теперішні переможи.

Із цієї повісти учаться діти ставити вище добро ближнього понад свої забаганки і відноситися до других з любовію і з ширим серцем.

Видання цюї книжки дуже старанне а ілюстрації збільшують у дітей зацікавлення. Велика в цім заслуга добр. М. Таранька, що своїм трудом і коштом так западаливо збільшує нашу діточу літературу. Тільки йому може наша молодь завдячити, що вже пятий рік має діточий часопис, а крім того що року по кільканацять прегарних книжочок.

Коби тільки родичі уміли оцінити цей труд і закуповували книжочки для своїх діточок і підперли в той спосіб видавництво а рівночасно справили би тим велику радість своїм дітям.

Святослав Лакуста.



Переписка Редакції.

Соловей — Нью-Йорк. Допись одержали. Дякуємо за вказівки. Ваші думки нам близькі і ми в їх напрямі працюємо.

Клим Обух — Відень. За допись дякуємо. Та рішучо за довга. Займалаби що найменше одну сторінку. Чи можна її скоротити? Ждемо відповіді.

Переписка Адміністрації.

Чит. „Просвіти“ Худик. З передплатою не залягаєте, а маєте заплачено по кінець травня.

Романюшин А. Р. Р. Ви маєте заплачений часопис по 36 ч. Як що іншого маєте на приміттю — повідоміть нас.

Фігурка Н. Бол. Новий Час заплачений по 21. ч. До кінця березня належить ся 900.000 мп. а на квітень 2.400.000 мп.

Будучність, Бірки в. Заплачено по 25. ч. Відновіть передплату.

Николай Д. Дввин. Заплачено по 26. ч. Належить вже знова післати гроші.
Пісковий Д. Петр Портрет Шевченка ми вислали Вам зовсім певно, а чому Ви не одержали його — не знаємо. Будьте терпеливі, а вишлемо Вам другий але дещо пізніше.

Біржевий перегляд.

Грошева біржа.

Приватні обороти.

Львів, 10. IV. 1924.

Амер. дол. 9,400—9,5 0.000, одинки і двійки на рівні з іншими ам. дол., канад. дол. 8,800.000—8,850.000 Кч 272.000, фран. фр. 530.000, франки швайц. 1,600.000, фунт штерл. 39,700.000—40,500.000. Фр. бельг. 430.000. — Ліри 400.000. Лєї 48—48.000. Австр. кор. 133.

Золото: 20 кор. 40,000—41,000.000, 20 фр. 37,500.000, 10 рублів 49,000.000.

Срібло: кор. 700.000, 5 кор. 3,500.000, фльор. 1,700.000, рублі 3,500.000 копійки за рубель 1,200.000.

Збіжєва біржа.

Львів, 10. IV. 1924.

Кр. пшен. з 1923, 36,—39,000.000. Жито з 1923, р. 23,—25,000.000, Броварняний ячмінь з 1923 22,—24,500.000.— Овес з 1923, р. 22,—23,000.000. Горох пільний 19,000—21,000.000. Горох Вікторія 60,000.000 мп. Пшенична мука 40% „О“ 78,000.000, 55% „1“ 57,000.000, 70% „4“ 37,000.000. Житня мука 60% 49,000.000, 70% 42,000.000. гречана каша 64,000—65,000.000. фасоля біла 00—10,000.000. Фасоля краса 00—10,000.000. — Ціни розуміється за 100 kg. без споживного податку. Місце, станія заладовання.

Ринок.

Хліб 1 кг. 550.000, м'ясо волове 3,200.000 свиняче 3,000.000, теляче 3,000.000, солонина 3,000.000—3,600.000, сало 3,800.000, смалець 4,000.000 масло десерове 9,000.000, масло кухонне 7,000.000, сир 1,200.000 яйця 1 шт. 150.000, сметана 1 літра 1,600.000, молоко 600.000, 1 кг. меду 3,200.000, бураки 1 гк. 20.000, цибуля 450.000, чісник 1 головка 60.000, курка від 5,000—9,000.00.

Вуголь

горішньошл:ський, в кістках або брилах по конкуренційних цінах також і за двомісячним кредитом доставляє вагоново для кооператив, шкіл, парохіяльних урядів, приватних купців і господарів.

„Відбудова“ пром.-торг. Сп. з обм. пор. Львів, вул. Слов'яцького 14. Замовлення приймаються вже на слідуєчий сезон то є з доставою в вересні і жовтні також взамін за збіжє. 1—1

ХV. Звичайні Загальні Збори „СОКОЛА-БАТЬКА“

відбудуться в неділю, дня 13 квітня 1924. о год. 11-й перед полуднем в доміщі Товариства при вул. Руській 20. зі слідуєчим порядком денним:

- 1) Відчитання протоколу з послідних Заг. Зборів;
- 2) Річні звіти з роботи в Товаристві;
- 3) Звіт провірної комісії;
- 4) Доповняючий вибір: а) 4 членів Старшини на оден рік. б) 4 заступників Старшини на оден рік. в) 3 провідників вправ. г) 3 членів провірної комісії.
- 5) Виєсення й запити.

На случай неспрсутности приписаного статуту числа членів, Збори відбудуться о годину пізнійше, без огляду на число присутних.

Микола Зячківський в. р. голова, Юрій Вінцьковський в. р. за справника.

„ІНІГ“

МІЖНАРОДНЕ
ТОРГОВЕЛЬНЕ І ПРОМИСЛОВЕ ТОВ.
ТОВ. з ОБМ. ПОР.
ДОСТАВЛЯЄ ЗІ СЛАДУ У ЛЬВОВІ:

Комплетні урядження млинів, ВАЛЬЦІ „ДАВЕ-
РІО“ Ціріх, ЛУЩАРКИ „МАРС“ патент „КАС-
ПАР“, ориг. швейцарську газу марки „РАЙФ
ФРАНК“, ТУРБІНИ Франціса, мотори ДІСЛЯ,
льокомотівлі і т. п.

ЛЬВІВ,

ПОДЛЕСКОГО 8/11.

ТЕЛЕФОН 413, 1236 і 1086.

Телсгр. адр. „ІНІГ-ЛЬВІВ“.

52

„ДИНАМО“

КОНЦЕС. ПІДПРИЄМСТВО
ЕЛЕКТРОТЕХНІЧНЕ І МЕХАНІЧНЕ
ЛЬВІВ, КОПЕРНИКА Ч 16.

СТАЛА ВИСТАВА МАШИН
ЛЬВІВ, вул. КОПЕРНИКА 16.

ПОСІДАЄ СТАЛО ВСІКІ МАШИНИ
ПО КОНКУРЕНЦІЙНИХ ЦІНАХ.
Для млинів, тартаків, горалень, ріль-
ництва, металевого і деревного про-
мислу, самоходи особові і тягарові,
поповні і люксусові карети, — Ди-
намо-машини. Мотори. — Сильники
рзні, ссучо-газові і нафтові,
КОШТОРИСИ І ТЕХНІЧНА ПОРАДА НА ЖА-
ДАННЯ. — ДОСТАВА СЕЙЧАС.

Електротехніка: міста, села, тартаки, горалень,
і млини власними машинками.
Відділ електромеханічний для будови роз-
дільних таблиць, напруга різних машин
і електричних апаратів.
Найдешевше джерело для заупу різних елек-
тричних матеріалів першорядн. загр. фірм.
Ощаджуючі жарівки.
ЦІННИКИ І КОШТОРИСИ НА ЖАДАННЯ.

ВАЖНЕ ДЛЯ ПРОМИСЛУ
І РІЛЬНИЦТВА:

Електр. сильники „ЕЛЬМО“, даються
примітти до кожної машини в ріль-
ництві і промислі.
Січкарні, льокомотівлі, молотільні, плуги,
ропні і нафтові сильники, агрстатн, трапе-
місії. Будова млинів, тартаків і горалень.
НАНСОЛІДНІЩЕ ДОСТАВЛЯЄ.
СТАЛА ВИСТАВА МАШИН
ЛЬВІВ, вулиця КОПЕРНИКА 16.

ОГОЛОШЕННЯ.

НОТИ до співу й на оркестру, мішані
й мужеські хори, висилає: Музична
Накладня ТОРБАН, Львів, вул. Осолін-
ських 6. 4—10

Бляха поцинкована до
криття дахів, праси
до виробу дахівок, цемент, ва-
пно, дошки і папу
поручає 17—52

„ПІЛЬОТ“ Львів,
вул. Баторого ч. 4.

Перша українська фотографічна робітня

„СПОРТ“

ЛЬВІВ, вул. ОСОЛІНСЬКИХ 6.

Робить фотографічні знимки в заве-
денню і в приватних помешнаннях
так у Львові як і на провінціі.

А Д В О К А Т

Др. Стефан Федак
відновив свою адвокатську канце-
лярію і веде її далше
у Львові. при вул. Сикстуській 48 І.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

— господарсько-кредитового общества —

„Самопомощ“

звесстр. з огр. пов. в **ДУНАЄВІ**
відбудуться дня 29. квітня ц. р. о год.
1-й по пол. в громадському домі, зі сліду-
ючим днівним порядком:
1) Відчитанне протоколу з останніх
Загальних Зборів.
2) Звіт діяльності за час від останніх
Загальних Зборів.
3) Переміна статута.
4) Вибір Надзірної Ради і Управи.
В разі неявлення відповідного числа
членів, Загальні Збори відбудуться о го-
дину пізніше з тим самим порядком нарад,
без огляду на число членів.
Надзирна Рада.

Є на продаж за долари, дім новий, кри-
тий цинковою бляхою, з економічним
будинком, садком, огородом і полем
в провінціоноальнім містечку при державнім
гостинці. — Блищих інформаций уділіть
Тя-о „ВІРА“ в Раві Руській. 1—2

Безплатно одержить кожний (вул. Баторого 7.) пробку, в цілі переко-
нанняся о незрівняній якості і дешевості моїх виробів,
відзнач. багато разів на світових виставах 10—10

Зигмунд Кребс, — „Патока“ фабрика горівок, лі-
керів і меду, — —
ЛЬВІВ-КЛЕПАРІВ. Спеціальність: „Шляхтич“ і „Шляхтянка“.

СКЛАДІ: БАТОРОГО 7., ЛИЧАКІВСЬКА 3. — Рік заложення 1850. — Телеф. фабрики
1211. — Телеф. складу 848. — Замовлення на провінцію полагоджується негайно на
найдогідніщих услівях.

Передплачуйте незалежний місячник куль-
турного життя Рогатинщини **„Рогатинець“**
бо він своїм змістом цікавий для кожного повіту й кожного Українця.

Ось що пишуть про „РОГАТИНЦЯ“.

„Невеликий, але дуже цікавий льокальний часопис культурного
змісту. Використовування льокального елементу для загальних цілій
робить його зразковим для подібного роду провінціоноальних часописів,
що як й де були, то сухі й анемічні“.. (Див. „Літопис“ ч. 7. 1924. Берлін).
Передплата на цілий рік з почт. перес. 6 шв. фр., за кордоном 1*20 дол.

Адреса: „РОГАТИНЕЦЬ“, Рогатин. 3—6

В-во „ЧЕРВОНА КАЛИНА“ приступає в найблищих днях до друку

Календаря „Червоної Калини“
на 1925 рік.

Просимо Всіх, кому залежить на закріпленню і вдержанню тра-
диції Визвол ної Війни, слати як найскорше матеріяли (письменні
твори, знімки, рисунки). По використанню матеріяли будуть звернені.

„ЧЕРВОНА КАЛИНА“, Львів, вул. Руська ч. 181.